

Prvonagrađeni rad na konkursu za „Spomenik modernoj Srbiji” na Slaviji

HIMNA SLOBODI

Idejno rešenje
spomenika
Modernoj Srbiji
povodom
dvestagodišnjice
Prvog Srpskog
ustanka
na centralnom
ostrvu Trga Slavija
u Beogradu

Na nedavno zatvorenom konkursu koji su krajem prošle godine raspisali sekretarijat za kulturu Skupštine grada Beograda, opština Savski venac i Društvo arhitekata, prvu nagradu osvojio je autorski tim u sastavu: arh. Dejan Milanović, arh. Grozdana Šišović, doc. Milorad Mladenović i arh. Svetlana Batarilo. Prema navodima žirija, „ovaj rad predstavlja najkompletniji autorski stav, kako u shvatanju same teme tako i u odnosu prema kontekstu”.

Koncept je da se spomenik na trgu Slavija posvećen Modernoj Srbiji sastoji od arhitekture-objekta formirane od elemenata teksta konstitutivnog za srpsku modernu revoluciju. Time arhitektura postaje Zapis u tradicionalnom smislu te reči, koji označava modernost. Druga ključna reč rada je Svitak i predstavljena je oblikom arhitekture, koja kao obla forma čuva u sebi Reč /tekst ili dokument/.

Ta reč je konstitutivna za događaj Karađorđevog ustanka kao inicijalnog događaja za uspostavljanje moderne Srbije.

Ideja je bila da arhitektura bude dokument, a ne simbolička naracija. Ona u sebi sadrži utkani dokument revolucije. Izbor tog dokumenta je težak, a autori su u vizuelnom materijalu odabrali dva primera: Njegoševu Posvetu prahu oca Srbije /za unutrašnjost oblika/ Grujovićevu Himnu slobodi

/za spoljnu stranu unutrašnje zid zavese/ (Boža Grujović, Himna slobodi, Memoari prote Mateje Nenadovića, Beograd, 1867, str. 295.-297.)

Skulptura ili arhitektura ?

Spomenički karakter arhitekture definiše spolja zatvorena i jedva providna forma, strukturirana zid zavesom koja pojačava ovaj efekat. Na ovoj relaciji /spolja zatvoreno, a unutra otvoreno/ gradi se fizionomija spomenika. Tim efektom potencira se čuvanje vrednosti ideja koje personifikuje tekst - svitak.

Lift je panoramski. Nema funkciju da se u kretanju iz njega čita konstitutivni tekst. /tema: prolazak kroz i osećaj tela arhitekture koja je tekst/. Pod cilindrom na dnu podzemnog hola predviđena je plitka kalota na kojoj je moguće sedeti i posmatrati unutrašnjost spomenika na kome se u refleksiji i svetlosti vidi tekst.

Atraktivnost /ključna reč/

Težinu monumentalnosti kompenzuje atraktivnost. Spomenik je gradska atrakcija sračunata da podigne nivo turističke atraktivnosti grada. Beograd ne poseduje takvu formu atraktivnosti. Ona je pre svega civilizacijska tekovina Zapadne logike proizvodnje i potrošnje kojoj je modernizam kontekst.